

Aan de woordvoerders Cultuur en Economische Zaken
In de Tweede Kamer der Staten Generaal

Amsterdam, 8 maart 2022

Geachte Kamerleden,

Aanstaande donderdag 10 maart debatteert u met de staatsecretaris van Cultuur en Media en de minister van Economische Zaken en Klimaat over de steunpakketten voor de culturele en creatieve sector. De Taskforce culturele en creatieve sector brengt u ter voorbereiding daarop een aantal nijpende punten onder de aandacht.

Deze brief beginnen we echter met het uitspreken van ons medeleven met de mensen die getroffen zijn door het oorlogsdrama in Oekraïne. De Taskforce heeft tezamen met alle aangesloten branches en organisaties de campagne #hArtforUkraine opgezet, die afgelopen weekend tot talloze hartverwarmende solidariteit- en inzamelacties heeft geleid bij concertzalen, theaters, musea, bioscopen, filmhuizen, poppodia, monumenten, centra voor cultuureducatie en presentatie-instellingen. Wij wensen u veel wijsheid in uw rol als volksvertegenwoordiger in deze tijd.

De coronacrisis is nog niet voorbij

De coronacrisis staat momenteel minder in de schijnwerpers, maar voorbij is deze nog geenszins. In onze sector speelden al forse arbeidsmarktknelpunten en die zijn door de coronacrisis groter en urgenter geworden. De culturele en creatieve sector is twee jaar ontregeld en grotendeels gesloten geweest. Dat heeft een zeer groot na-ijleffect. De sector heeft door de vernietigende kracht van de corona-pandemie en daarmee samenhangende overheidsmaatregelen tijd nodig om te herstellen. Producties in binnen- en buitenland komen niet per direct weer volledig op gang, er is nog steeds sprake van geannuleerde en uitgestelde concerten en voorstellingen en van ontregelde seizoenverkoop. Publieksinkomsten blijven structureel achter omdat in veel deelsectoren van de cultuur het (internationale) publiek nog niet direct terugkeert.

Verlenging noodsteun is noodzakelijk

Wij drukken u op het hart om de steun voor cultuur voort te zetten en geen gat te laten vallen tussen noodsteun en herstelplan. Zoals gezegd, in onze sector vraagt herstel veel tijd. Immers, nieuwe cultuurproducties vergen investeringen en hebben een lange voorbereidingstijd nodig voordat zij getoond worden aan het publiek. Ook de afnemers (klanten, bezoekers, cursisten en deelnemers) hebben tijd en vertrouwen in een veilige omgeving nodig om het bestaande en reguliere culturele aanbod weer terug te vinden.

Middelen om nieuwe producties te financieren ontbreken echter omdat er nog niet voldoende inkomsten komen uit lopende voorstellingen. Ook is er is disproportionele schade ontstaan bij de zelfstandig werkenden door de coronamaatregelen en de gebrekkige steun. Tel daar de uitgeputte financiële reserves van zowel deze zelfstandig werkenden als van organisaties en bedrijven in de culturele sector bij op en zie daar de uiterst benarde situatie waar onze sector in verkeert.

De Taskforce heeft Berenschot gevraagd een nieuwe raming op te stellen van de inkomstenderving voor de culturele sector over 2022. Deze raming is gebaseerd op een uitvraag onder de betrokken branches naar de te verwachten publieksinkomsten ten opzichte van 2019.

Hieruit blijkt dat voor 2022 een derving wordt voorzien van € 1.057 miljoen, dus ruim € 1 miljard. De geraamde derving over het lopende eerste kwartaal van 2022 bedraagt € 586 miljoen.

In het tweede kwartaal van 2022 wordt een groter herstel verwacht maar nog steeds een derving van € 201 miljoen. In het tweede halfjaar van 2022 wordt ten slotte een derving van € 271 miljoen voorzien. De bioscopen ervaren een snel herstel, de podiumkunsten verwachten in de tweede helft van dit jaar een behoorlijk herstel, voor de musea, die ook afhankelijk zijn van internationaal bezoek, zal het herstel trager verlopen. In deze raming is geen rekening gehouden met gevolgen van de oorlog in Oekraïne of een nieuwe golf van corona aan het eind van het jaar.

Er is op korte termijn behoefte aan continuïteit en duidelijkheid om herstel überhaupt mogelijk te maken. De Taskforce culturele en creatieve sector vraagt daarom de volgende maatregelen.

1. Verleng specifieke steunpakketten voor de culturele en creatieve sector

Omdat een herstelpakket nog enkele maanden op zich laat wachten, vragen wij u om steunmaatregelen voor de culturele sector in ieder geval tot en met de zomer van 2022 te verlengen en aan te vullen om knelpunten op te lossen. Het gaat dan in ieder geval om:

- Voortzetten specifieke steunpakketten voor de Rijkscultuurfondsen ter ondersteuning van makers, producenten en podia. Zoals o.a. de Compensatieregelingen van het Fonds Podiumkunsten voor (vrije) theaterproducenten, zzp'ers, uitvoerenden en de theaters.
- Mogelijkheid tot het meenemen van bestemmingsreserves voor doorgeschoven producties
- Garantierегeling evenementen en audiovisuele producties

2. Roep gemeenten dringend op tot het inzetten van noodsteun voor cultuur

Gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid voor de lokale en regionale culturele infrastructuur. Vanuit het Rijk is noodsteun beschikbaar gesteld aan gemeenten ten behoeve van de cultuursector. Echter, veel van deze middelen zijn nog niet besteed en dreigen nu voor andere knelpunten gebruikt te gaan worden. Wij vragen u om gemeenten indringend op te roepen om de nog niet bestede middelen alsnog in te zetten voor heropening, herstel en transitie (digitalisering/innovatie/arbeidsmarkt) van de culturele en creatieve sector. Spoor gemeenten aan om dit in coalitieakkoorden vast te leggen bijvoorbeeld aan de hand van de 10 aanbevelingen uit de VNG Gids corona, cultuur en gemeenten deel 2. Als gemeenten extra eigen middelen vrij willen maken, match dat dan met toegezegde rijkssteun.

3. Maak een vangnetregeling voor zelfstandig werkenden onderdeel van de noodsteun

Zeer grote klappen van de crisis zijn opgevangen door zzp'ers en werknemers met een flexibel contract, terwijl hun positie op de arbeidsmarkt al kwetsbaar was voor corona. Zij zagen tijdens de crisis opdrachten en bijbehorende inkomsten verdampen, terwijl zij vaak geen beroep konden doen op noodsteunpakketten. Nu zijn veel hoog-specialistische professionals en professionals in de technische en ondersteunende rollen de sector ontvlucht. Dit onderstreept de noodzaak om fair practice bij alle nood- en herstelsteun leidend te laten zijn. Daarvoor is het absoluut noodzakelijk dat de eerder door de Taskforce bepleite vangnetregeling onderdeel wordt van het steunpakket. Zie ons Openings- en herstelplan van 19 januari 2022, met als bijlage de vangnetregeling Fair practice bij nood- en herstelsteun.

De Taskforce beveelt aan om een vervolg te geven aan het vorig jaar mei uitgevoerde onderzoek van de Boekmanstichting naar de gevolgen van de crisis (Ongelijk getroffen, ongelijk gesteund. Effecten van de coronacrisis in de culturele sector) en om te berekenen wat er extra aan financiële middelen nodig is om implementatie van Fair Practice voor de hele sector en de hele keten mogelijk te maken.

4. Koppel noodsteun op een voorspelbare wijze aan coronamaatregelen

In ons onder 3 genoemde 'Openings- en herstelplan' heeft de Taskforce de regering gevraagd om te komen tot een langetermijnstrategie waarin op heldere en voorspelbare wijze wordt aangegeven bij welke coronasignaalwaarden verscherpingen of versoepelingen van maatregelen in werking treden. Voor zo'n routekaart hebben wij ook een voorstel gedaan. Uitgangspunt daarvan is: altijd veilig openblijven met behulp van passende, proportionele veiligheidsmaatregelen.

Onze routekaart heeft gelukkig veel bijval gekregen. Echter een tweede uitgangspunt heeft minder aandacht gekregen en is minstens zo belangrijk voor herstel: koppel de inwerkingtreding van coronamaatregelen op voorspelbare wijze aan toereikende noodsteun. Een dergelijke koppeling geeft duidelijkheid over de financiële randvoorwaarden waarmee organisaties, bedrijven en artiesten te maken krijgen en stelt ons in staat daarop te anticiperen.

5. 1G zo snel mogelijk van de baan

Het valt op dat veel bezoekers die een toegangsbewijs hebben gekocht ervoor kiezen om het programma uiteindelijk niet te bezoeken. Dat kan zijn omdat zij het niet eens zijn met het 1G beleid of er niet de moeite voor willen nemen, of het beleid eenvoudigweg niet begrijpen. De afgelopen jaren zijn honderden, zo niet duizenden programma's verschillende keren verplaatst. De bezoekers van deze programma's hebben het recht om het geld dat ze betaald hebben voor hun toegangsbewijs terug te vragen, ook op de dag zelf nog. In onze dagelijkse praktijk is de *No-Show* (niet opdagende bezoekers) vele malen hoger dan voor COVID-19. Een regeling als 1G versterkt dat. Naast deze verplichting tot terugbetalen, wordt ook de horeca-omzet gemist en ontstaat er ook steeds meer de verplichting om toch de artiesten en hun entourage te betalen. Op deze manier ontstaan grote financiële problemen, bij een te lang 1G beleid gaat dat leiden tot faillissementen.

6. Tenslotte

Iedereen die in de culturele en creatieve sector werkt is verheugd om inmiddels weer aan de slag te zijn en het publiek te verwelkomen. In het persbericht van 15 februari jl. schreef de taskforce: 'De boot ligt in de haven. Nu nog aanleggen en iedereen veilig de loopplank af. En ook die laatste stappen vergen stuurmanskunst.' Wij roepen Kamer en kabinet dan ook op om de culturele en creatieve sector deze laatste fase goed door te loodsen, in ieder geval totdat het herstelpakket beschikbaar is, om onze sector wendbaar en weerbaar uit de crisis te laten komen.

Wij wensen u een vruchtbaar debat.

Hartelijk groet, namens de Taskforce culturele en creatieve sector

Jan Zoet, voorzitter Kunsten '92

[De Taskforce culturele en creatieve sector](#) is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties. Doel van de taskforce is om door gezamenlijke analyses, informatie-uitwisseling en afstemming de Coronacrisis het hoofd te bieden.

Kunsten '92 | Federatie Cultuur (NAPK, Museumvereniging, VSCD, CultuurConnectie, VOB, VNPF, VvNO, Koepel Opera) | **De Creatieve Coalitie** | **Erfgoedplatform** | **Federatie Creatieve Industrie** (BNA, BNO, DGA, DDD, MODINT, Buma Cultuur, NAPA, NCP, Dupho, NVPI) | **VVTP** | **Kunstenbond** | **NVBF** | **Popcoalitie** | **ENCORE** | **VVEM** | **De Zaak Nu** | **NVPI** | **Platform ACCT** | **Alliantie van Evenementenbouwers** | **Federatie Auteursrechtbelangen**